

Mezinárodní konference ICAME (International Computer Archive of Modern and Medieval English) se od svého prvního konání v Bergenu v roce 1979 pořádala ve městech téměř všech kontinentů světa. V minulém roce se vrátila již potřetí do Finska, avšak tentokrát se účastníci nesešli v Helsinkách, ale navštívili třetí největší město Finska — Tampere. Téma 39. ICAME, „Korpusová lingvistika a měnící se společnost“, se odráželo jak ve výběru podtémat pro workshopy, konající se před samotnou konferencí, tak v zaměření jednotlivých konferenčních příspěvků a posterů.

Konference je tradičně zahajována několika workshopy, které byly v Tampere rozděleny do čtyř tematických okruhů. Tyto workshopy probíhaly současně a během prvního dne představily dohromady 27 prací 39 autorů. První workshop sestával z příspěvků, které korpusovými metodami zkoumaly metafory a idiomy v rozličných varietách angličtiny, například Sarah Geers z brémské univerzity představila studii konceptuálních metafor pro rodinu v hongkongské angličtině. Druhý workshop byl věnovaný způsobům vizualizace dat v korpusové lingvistice. Zajímavý příspěvek přednesl tvůrce programu Antconc, Laurence Anthony (Univerzita Waseda), společně s Helen Caple (University of New South Wales) a Monikou Bednarek (University of Sydney), kteří se zabývali problémem, jak efektivně zobrazovat výsledky multimodálních diskurzních analýz, a představili volně dostupný internetový nástroj pro tyto účely, nazvaný „Kaleidographic“ (Caple — Bednarek, 2017).¹ Třetí byl workshop s tématem demokratizace v angličtině (angličtinách) ze synchronního i diachronního pohledu. Zde se autoři příspěvků zaměřili na demokratizaci v jazyce zvláště z pohledu genderové vyváženosti, ale řešili také třeba vývoj používání hovorového jazyka v záznamech z britského parlamentu (Turo Hiltunen, Helsinská univerzita, Jenni Riihimäki, Univerzita v Tampere, a Jukka Tyrkkö, Linného univerzita). Čtvrtý workshop zase nabídl příspěvky spadající pod téma diskurzních markerů v angličtinách vnějšího a expandujícího kruhu z pohledu korpusové lingvistiky. Přednášky v této sekci se věnovaly například rozdílu v užívání diskurzivně-pragmatických markerů mezi nerodilými a rodilými mluvčími angličtiny v Irsku a Austrálii (Chloé Diskin, The University of Melbourne) nebo funkcemi a užitím diskurzního markeru *basically* v singapurské angličtině (Claudia Lange, Technická univerzita Drážďany).

Konferenci jako takovou zahájila plenární přednáška Merjy Kytö (Univerzita v Uppsale), věnovaná výzkumu variant a změn v užívání intenzifikátorů v pozdní moderní angličtině na materiálu z korpusu Old Bailey, který obsahuje zápisy ze soudních procesů. Dalších plenárních přednášek, které zahajovaly jednotlivé následující konferenční dny, se zhostili nejprve Martin Hilpert (Université de Neuchâtel), který se zabýval robustními diachronními korpusy jako je např. COHA (Corpus of Historical American English) a způsobem, jakým by měly být správně použity při zkoumání společenských změn v minulosti, dále Alexandra D'Arcy (University of Victoria), která ve své přednášce řešila otázku, co nám může jazyk předškolních dětí

---

1 Caple, H. — Bednarek, M. (2017). *Kaleidographic* [Computer Software]. Created by AntLab Solutions (Laurence Anthony), Tokyo, Japan. <http://www.kaleidographic.org/>

řící o probíhajících jazykových změnách; a Marc Alexander (University of Glasgow) promluvil o korpusu Hansard. Tento korpus, sestávající z parlamentních proslovů, byl nově sémanticky označován a Marc Alexander na několika studiích předvedl, jakým způsobem je možné takto sémanticky označovaný korpus využít.

Hlavní část konference tvořilo téměř 90 příspěvků a jednalo se o již dokončené nebo ještě rozpracované výzkumy a také o ukázky softwaru. Na ICAME tradičně přijíždí jak velká jména světové lingvistiky, tak i začínající vědci. Letos zde svou práci představil například korpusový lingvista a dialektolog John M. Kirk (Vídeňská univerzita), který zkoumal pragmatický význam klesavě stoupavé intonace na korpusu SPICE-Ireland. Lauren J. Brinton (University of British Columbia), která se ve svém výzkumu zaměřuje na diachronní lingvistiku, zde prezentovala práci sledující vývoj a pragmatické funkce neinferenčního markeru, jako je konstrukce *this is not to say (that)*, a vystoupila tu i lingvistka se zaměřením na pragmatiku a analýzu diskurzu Karin Aijmer (Göteborgská univerzita), která ve své přednášce mluvila o vývoji a změnách v užití intenzifikátoru *absolutely* (téma zkoumala na korpusech BNC1994 a BNC2014).

Další zajímavou přednášku měl např. Gisle Andersen (Norská vysoká škola ekonomie a obchodu v Bergenu), který představil svou práci na téma diachronně kontrastivního přístupu k frazeologii, v níž se zaměřil na několik novějších frazému v norštině, které mají obdobnou strukturu v angličtině, a na několika korpusech zkoumal, zda jsou tyto frazémy opravdu výpůjčkami z angličtiny. Hilde Hasselgård (Univerzita v Oslo) svůj výzkum věnovala komplexním substantivním frázím v akademické angličtině a zkoumala rozdíly v jejich užívání mezi rodilými mluvčími angličtiny (korpus BAWE — British Academic Written English) a rodilými mluvčími norštiny písíci anglicky (norská sekce žákovského korpusu VESPA — Varieties of English for Specific Purposes database). Jarle Ebeling a Signe Oksefjell Ebeling (Univerzita v Oslo) ve své přednášce mluvili o tom, jakým způsobem je možné použít diachronní korpus britské beletrie (v současnosti rozpracovaný korpus CBF — Corpus of British Fiction) ke sledování změn v britské společnosti pomocí analýzy klíčových slov. Gisle Andersen, Hilde Hasselgård i Signe Oksefjell Ebeling byli v nedávné době také hostujícími přednášejícími na Ústavu anglického jazyka a didaktiky na FF UK v Praze.

Ústav anglického jazyka a didaktiky měl v Tampere početné zastoupení. Prezenci dokončeného projektu věnujícího se neshodě podmětu s přísudkem v čísle v existenciálních tázacích větách uvozených *there* představila Jiřina Popelíková. O rozpracovaných projektech referovaly Denisa Šebestová a Veronika Raušová spolu se svými školitelkami Markétou Malou a Gabrielou Brůhovou. Denisa Šebestová se zabývala optimální délkou n-gramů pro studium parlamentních debat na korpusu záznamů z českého parlamentu (CzechParl) a na korpusu projevů z britského parlamentu Hansard. Veronika Raušová prezentovala výzkum srovnávající užití slova *like* a jeho nestandardních funkcí v britské angličtině na datech z korpusů BNC1994 a BNC2014. Zastoupení měla fakulta i v kategorii posterů, a to díky Heleně Filipové a Lucii Gillové, které společně představily studii ověřující metodologii autorů Tichého a Čermáka (2014)² určenou ke stanovování

2 Tichý, O. — Čermák, J. (2014). Measuring typological syntheticity of English diachronically with the use of corpora. In A. Alcaraz Sintes — S. Valera (eds.), *Diachrony and Synchro-*

míry morfologické syntetičnosti jazyka. Ústav Českého národního korpusu reprezentovala Anna Čermáková, která v současnosti působí na Univerzitě v Birminghamu. Společně se spoluautorkou Michaelou Mahlberg (University of Birmingham) prezentovaly svůj výzkum zaměřený na zastoupení jednotlivých pohlaví v britské dětské literatuře 19. století.

Komise ICAME každoročně uděluje cenu za nejlepší práci začínajícímu vědci nebo vědcům ve formě stipendia Johna Sinclaira. V Tampere toto ocenění získala Kathrin Kircili (Univerzita Giessen) za svou studii založenou na datech ze žakovského korpusu ICLE (International Corpus of Learner English), která popisuje, jak němečtí studenti angličtiny vnímají a používají předsazování příslovečných určení.

Konference ICAME tradičně doprovází velmi bohatý společenský program, jehož vrcholem bývá plavba na lodi, která nechyběla ani tentokrát. Výletní loď dopravila všechny zúčastněné na večeři na ostrově Viikinsaari a zpět. V Tampere měli konferující mimo jiné možnost zúčastnit se recepce na tamperské radnici a závěrečné slavnostní večeře v historické budově Näsillina. Zpětně se dá s jistotou říci, že tamperská ICAME byla velmi dobře zorganizovaná a nabídla všem zúčastněným bohatou paletu pečlivě vybraných korpusovělingvistických prací vysoké úrovně. Kniha abstraktů všech prezentovaných příspěvků je dostupná na internetových stránkách konference ICAME 39 (<https://events.uta.fi/icame2018/>).

Příští konference ICAME 40 s tématem „Jazyk v čase, čas v jazyce“ se bude konat ve dnech od 1. do 5. června 2019 ve švýcarském Neuchâtelu.

Veronika Raušová | Ústav anglického jazyka a didaktiky, Filozofická fakulta Univerzity Karlovy |
nám. Jana Palacha 2, 116 38 Praha 1
ORCID ID: 0000-0003-3742-5144
veronika.rausova@gmail.com

